

Tämä on rinnakkaistallenne. Sen viitetiedot saattavat erota alkuperäisestä /

This is a self-archived version of the original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Version: publisher's version

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä: /

To cite this article please use the original version:

Tossavainen, Heli 2022. Hiilestä kiinni savolaisilla pelloilla ja pientareilla. Pihvikarja 15 (1), 20 - 21.

Hiilestä kiinni savolaisilla pelloilla ja pientareilla

Pohjois-Savossa on juuri käynnistynyt uusi kehittämishanke, jonka tavoitteena on luoda ilmastokestäviä toimintamalleja alueen maataloille sekä kannustaa viljelijöitä niiden käyttöönottoon. Hankkeen valtakunnallisessa tiedottamisessa ovat mukana myös kansallista nurmiohjelmia työstäneet organisaatiot eli MTK, Maitoyrittäjät, Pihvikarjaliitto ja Suomen Lammasyhdistys sekä Suomen Nurmisyhdistys.

Hiiltä Peltoon-hankkeen toteuttajina ovat Savonia-ammattikorkeakoulu, Savon ammattiopisto sekä Ylä-Savon ammattiopisto, rahoittajana maa- ja metsätalousministeriö. Keskeisinä hankkeen teemoina ovat viljelykiertojen monipuolistaminen, maaperän hiilensidontan lisääminen sekä ilmastonmuutokseen sopeutuminen. Hankkeessa suunnitellaan Pohjois-Savon alueelle soveltuvia ilmastokestäviä toimintamalleja ja menetelmiä, joista osa kokeillaan käytännössä hankkeen pilottien avulla.

Uusia menetelmiä viljelijöiden työkalupakkiin

Savonia-ammattikorkeakoululla Hiiltä Peltoon-hanketta käynnistetään innostunein mielin. Hankkeen projektipäällikkö ja kasvitutannon asiantuntija **Henna Hyttinen**

odottaa, että kevään tullen voidaan kääriä hihat ja päästään yhdessä viljelijöiden kanssa pellon reunalle.

”Hiilensidontaan ja ilmastokestävyys liittyvää tutkimustietoa on olemassa paljon, mutta miten sitä osataan soveltaa käytäntöön maataloilla? Hankkeen aikana testataan näitä tutkimustuloksia pohjoissavolaisilla maataloilla. Meillä on aivan erilainen alue kuin esimerkiksi Lounais-Suomessa. Tämä on Nautakarja-Suomi, on paljon turvepeltoja ja nurmialueita, joilla hiilensidontaa pitää tehdä erilaisin menetelmin”, Henna Hyttinen kertoo.

”Tämänhetkinen taloustilanne maataloilla on todella huolestuttava. Hankkeen toimenpiteillä pyritään tukemaan myös tilojen taloutta”, Hyttinen lisää.

Hankkeen pilottikokeiluihin osallistuu maataloja, jotka haluavat edelleen kehittää

omaa osaamistaan hiiliviljelijänä. Tärkeää on aktivoida viljelijöitä jakamaan omia kokemuksiaan eri viljelymenetelmien vaikutuksista ja toimivuudesta käytännössä.

”Toivomme, että hankkeen tuloksena hiiliviljelyn käytänteet ovat arkipäivää meidän alueella. Ja että saadaan viljelijöiden työkalupakkiin uusia käyttökelpoisia menetelmiä, jotka parantavat myös kannattavuutta”, Hyttinen visioi.

Suorakylvöä ja muokkaukasveja

Yksi Hiiltä Peltoon -hankkeen pilottituloista on Heiskalan tila Sonkajärveltä. Tila on yhden robotin maitotila, jolla viljellään nurmikasveja ja viljaa 80 hehtaarin alalla.

Yrittäjä **Jari Heiskasella** on pitkä kokemus suorakylvöstä, sillä tilan hietamoreeni-

maita on viljelty suorakylvömenetelmällä jo 15 vuoden ajan.

”Meillä nurmet uudistetaan suojaviljalla eikä maita kynnetä lainkaan. Jotkut suoraviljelyä kokeilevat eivät luota siihen, että peltoja voisi viljellä ilman kyntämistä. Meillä suoraviljelyn vaikutukset näkyvät selvästi lapiokokeissa. Suoraviljelyllä lohkoilla maa on multavaa ja siinä on enemmän matoja ja pieneliöitä. Maa myös pidättää paremmin ravinteita ja vettä”, Heiskanen perustelee.

Heiskalan tilalla on kokeiltu maan kasvukunnan parantamista myös muokkaus- ja maanparannuskasvien avulla. Viime kesänä tilan pelloilla kasvatettiin muokkausretikkaa ja rohtomesikkää.

”Muokkausretikka kylvettiin ensimmäisen säilörehun korjuun jälkeen. Retikka ottaa fosforia talteen ja sillä on vahva paalujuuri, joka muokkaa peltoa. Retikka on nopeakasvuinen, se pitää pellon pinnan vihreänä ja pidättää ravinteita. Näin kasvuaika käytetään hyväksi ja sidotaan hiiltä”, Heiskanen toteaa.

”Rohtomesikän avulla on tarkoitus parantaa maan kasvukuntoa ja kasvattaa pintamaan multavuutta liettyillä hiesumailloilla”, Heiskanen perustelee.

Hiiltä peltoon-hankkeessa Heiskanen haluaa jakaa omia kokemuksiaan suorakylvöstä sekä parantaa edelleen maan kasvukuntoa biomassojen avulla.

Turvepeltojen viljelyn mahdollisuudet

Pohjois-Savon alueella on paljon turvemaita viljelyssä. Hiiltä Peltoon-hankkeessa etsitään sopivia ratkaisuja myös turvepeltojen hiilen sidontaan ja viljelymenetelmiin.

Majapellon tilalla Kuopion Karttulassa turvepelloilla on viljelty tähän asti nurmikasveja ja tavoitteena on lisätä viljan osuutta. Tilalla on liharotuisten sonnien ja hiehojen loppukasvattamo sekä viljelyssä 160 hehtaarin alalla säilörehua ja 250 hehtaarin alalla viljaa. Noin 70 ha tilan pelloista on turvemaita.

Yrittäjä **Jari Kajan** näkee turvepeltojen viljelyn olevan merkittävä asia sekä huoltovarmuuden että ilmaston kannalta.

”Siperia opettanut turvepeltojen viljelyssä. On ollut kuivia vuosia, kylmiä vuosia ja märkiä vuosia. Viime kesän kuivan jakson aikana turvepelloilta tuli erinomainen nurmisato. Turvepeltoja tarvitaan siis huoltovarmuuden takia”, Kajan toteaa.

”Turvepeltojen kantavuus luodaan nurmien avulla, mutta tavoittelemme täydellistä omavaraisuutta viljan suhteen, joten tarkoitus on kokeilla turvepelloille myös viljaa. Turvemaiden raivaaminen nurmiviljelyä varten on kyllä vapauttanut muuta peltoa viljan viljelyyn. Haluamme kuitenkin varmistaa viljelykierron ja toisaalta nurmea olisi hyvä viljellä myös lähempänä siiloja, jotta kuljetuskustannukset saadaan kuriin”, Kajan kertoo.

Karjatilojen ja kasvinviljelytilojen välistä yhteistyötä

Hiiltä peltoon-hankkeen yhtenä tavoitteena on lisätä karjatilojen ja kasvinviljelytilojen yhteistyötä esimerkiksi lannan levityksen ja nurmisatojen osalta.

Hankkeen pilottituloiksi on lähdyssä myös Metsäpihan tila Kuopion Maaningalta. **Ilkka Voutilainen** pyörittää kasvinviljelytilaa, jossa on viljelyssä 70 peltohehtaaria, pääkasvina ohra. Tulevana kesänä tilalla on tarkoitus lähteä viljelemään myös nurmikasveja yhteistyössä naapurin lypsykarjatilalla kanssa.

”On jo aiemmin tehty yhteistyötä naapurin kanssa murskeviljan toimituksissa. Keväällä kylvetään 15 ha nurmea, josta naapuri korjaa yhden sadon syksyllä hiehoille. Se on sellaista lehmien mahan täytettä, ei lähdetä voimallisesti lannoittamaan. Toivotaan, että tästä tulee jatkossa toimiva yhteistyömalli”, Voutilainen kertoo.

”Meillä on suopeltoja, joille lannan levitys ei kaikkina vuosina onnistu, kun on liian märkää. Tilojen välinen matka on kyllä lyhyt ja naapurilla lantaa riittää. Katsotaan, miten tätä voitaisiin edelleen kehittää”, Voutilainen pohtii.

KUVA: JARI HEISKANEN



Retikka ottaa fosforia talteen ja sillä on vahva paalujuuri, joka muokkaa peltoa.

KUVA: HENNA HYTTINEN



Sinimailasen voimakas ja paksu pääjuuri parantaa maan rakennetta ja se sopii hyvin nurmi- tai keräjäkasviseoksiin.

KUVA: NIINA MAYER



Hankkeen keskeisinä teemoina ovat viljelykiertojen monipuolistaminen, maaperän hiilensidontan lisääminen sekä ilmastonmuutokseen sopeutuminen.

Hiiltä peltoon-hanke on osa maa- ja metsätalousministeriön keväällä 2020 käynnistämää maankäyttösektorin Hiilestä kiinni -ilmastotoimenpidekokonaisuutta. Toimenpiteillä pyritään vähentämään maa- ja metsätalouden ja muun maankäytön kasvihuonekaasupäästöjä ja vahvistamaan hiilinieluja ja -varastoja.

Lisää toimenpidekokonaisuudesta täällä:
mmm.fi/maankayttosektorin-ilmasto-suunnitelma